

פרשת  
תולדות

לדף פ"ש ניתוח א-ב

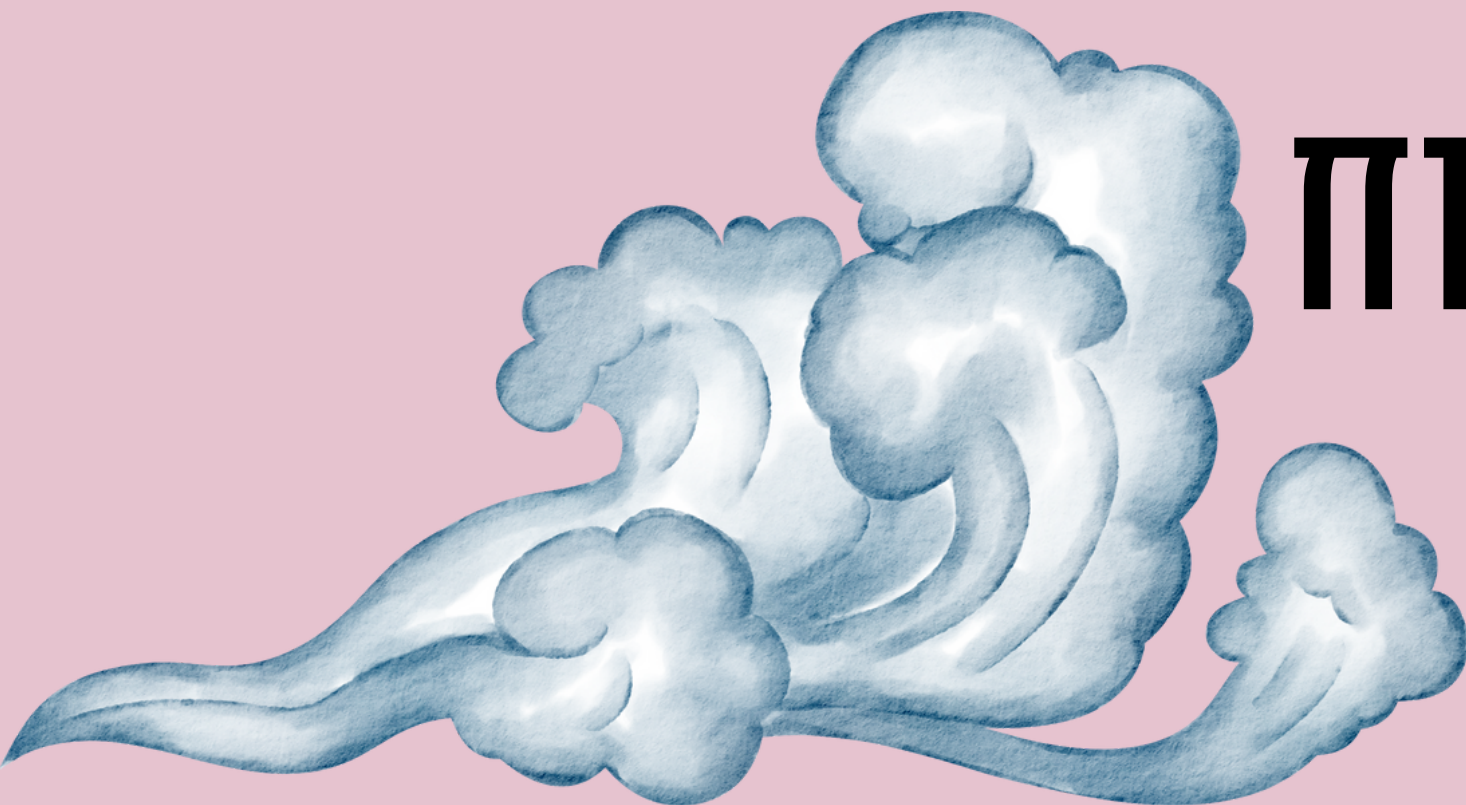


לדף פ"ש ניתוח ג-ד



# פרשת ויגש

# ותצחי הרוח



## ”ני-אין אַעלָה אל-אַבי”

הפרשה הקודמת מסתיימת כאשר בנימין “נתפס בגניבה” ומתבקש להישאר במצרים, ולא לשוב עם אחיו לכנען. הפרשה שלנו נפתחת בנאום של יהודה אל יוסף ובו הוא מגולל בפניו את הקושי להביא את בנימין למצרים ואת הבטחת האחים להשיבו בשלום לאביו. עוד הוא מתאר את החשש שמא אביהם לא יעמוד בצער של היעלמו של בן נוסף שלו. יהודה מתנדב להישאר במקום בנימין. יוסף שותק כל הנאום. אך אז אומר יהודה: “ני-אין אַעלָה אל-אַבי והנער איננו אתי פן אַראָה ברע אַשר ימצא את-אַבי.” יוסף השומע את דברי יהודה נשבר: “ולא-יכל יוסף להתאפק” ויוצא מהמקום ופורץ בבכי.



- מדוע ביקש יוסף להשאיר דווקא את בנימין במצרים?
- מה מבקש יהודה מיוסף? מדוע?
- מדוע דווקא ברגע זה של השיחה נשבר יוסף?
- במה השתנה יחס האחים לבני רחל ויעקב מאז מכירת יוסף בבור ועד למפגש הזה במצרים?
- במה השתנה יחס האחים אל אביהם יעקב?



## שיר לפרשה: תיקונים



האחים של יוסף עושים תיקון. התיקון שלהם הוא מקצה לקצה- לא רק שהם מגוננים על בנימין ודואגים לאביהם, הם גם מוכנים להקריב עצמם עבור אחיהם בנימין.



- מה לדעתכם הביא את האחים למהפך?
- אילו תכונות דרושות כדי להצליח להשתנות כך?
- על אילו רגשות אנו נדרשים להתגבר כשאנו עושים תיקון בדרכנו?
- מה עוזר לי לחזור בי אל דרך הישר ולתקן?

## הפרשה בקצרה: ויגש

בפרשה שלנו יהודה מנסה בכל כוחו לקיים את הבטחתו והתחייבותו ליעקב אביו.

לאחר שגביעו של יוסף נמצא בשקו של בנימין, מבקש יוסף להשאירו במצרים ולשלח את אחיו חזרה לארץ כנען בלעדיו.

יהודה שהבטיח ליעקב שהוא אחראי לכך שבנימין ישוב בחיים לארץ כנען, נגש ליוסף ומפציר בו שיקח אותו לעבד במקום בנימין. יהודה מספר ליוסף שהיו לאביו שני בנים מאשתו האהובה ושאחד מהם מת ואביו עדין מתאבל עליו.

“ולא יכל יוסף להתאפק” (מ"ה א') הוא מבקש מעבדיו שישאירו אותו לבד עם אחיו. “ויתן את קלו בבכי וישמעו מצרים וישמע בית פְרעה” (מ"ה ב')

יוסף פורץ בבכי ומספר להם כי הוא יוסף אחיהם. יוסף שואל האם יעקב אביהם עוד בחיים ומבקש מהם שיחזרו לכנען להביא את יעקב למצרים. אחיו של יוסף נדהמים והמומים. הם חוששים כי יוסף ירצה לנקם בהם בגלל שמכרו אותו. אך יוסף מרגיע אותם ואומר להם כי מה' היה הדבר, והנה הוא היום שליט במצרים והוא שהציל אותם מהרעב. “כי למחיה שלחני ה'...”

יוסף נושק לבנימין ולאחיו, ובכל ארץ מצרים שומעים על המפגש המרגש. בני יעקב חוזרים לכנען ומספרים לאביהם כי יוסף עודנו חי. יעקב הנרגש נענה להזמנת פרעה ויוסף, ומחליט לרדת למצרים כדי לפגוש את יוסף בנו. יוסף יוצא לקראת יעקב אביו, וכאשר הם נפגשים יוסף בוכה על צוארו של אביו, שאותו לא פגש זה 22 שנה.

הרעב בארץ עדין קשה, ולכן מציע יוסף לבני משפחתו לגור במצרים בארץ גשן שם יוכלו להתקיים ולרעות את צאנם. בני ישראל משתקעים במצרים והופכים שם לעם רב.

## הפרשה ואני: ויגש



- איך אתם מרגישים כשאתם מקבלים בשורה טובה? איזה צבע מתאים לרגע הזה? איזו צורה?
- ציירו וצבעו בהתאם:

# "מחיים את הרוח"

יעקב התאבל על בנו 'ימים רבים'. לאחר שנים של אבל על יוסף מגיעים האחים ומבשרים ליעקב אביהם כי יוסף לא מת, 'עוד יוסף חי' והוא במצרים. התגלית הזאת מחייה את רוחו של יעקב.

"וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם"



חשבו על יעקב השרוי באבל על יוסף בנו- והרגע בו מתברר לו כי יוסף עודו חי.



- בחרו צבעים המתאימים לתיאור יעקב האבל
- בחרו צבעים המתאימים ליעקב שרוחו מתעוררת לחיים.
- **צבעו** בהתאם- בצד אחד את יעקב האבל ובצד השני את יעקב הקם לחיים.
- חשבו כיצד לחבר בין שני החלקים- ולתאר את רגע קבלת הבשורה.

"וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם"

"עוד יוסף חי"

"וַיִּחְאַל עַל-בְּנוֹ יָמִים רַבִּים"

# פרשת ויגש מה בפרשה



בַּפְּרָשָׁה שֶׁלָנוּ יְהוּדָה מְנַסֶּה בְּכָל כּוֹחוֹ לְקַיֵּם אֶת הַבְּטָחָתוֹ וְהַתְּחִיבוֹתוֹ לִיעֲקֹב אָבִיו. לְאַחַר שֶׁגָּבִיעוּ שֶׁל יוֹסֵף נִמְצָא בְּשֵׂקוֹ שֶׁל בְּנֵימִין, מִבְּקֵשׁ יוֹסֵף לְהַשְׁאִירוֹ בְּמִצְרַיִם וְלִשְׁלַח אֶת אָחִיו חֲזָרָה לְאָרֶץ כְּנָעַן בְּלִעָדָיו.

יְהוּדָה שֶׁהִבְטִיחַ לִיעֲקֹב שֶׁהוּא אַחֲרָאִי לְכָךְ שֶׁבְנֵימִין יִשׁוּב בְּחַיִּים לְאָרֶץ כְּנָעַן, נִגָּשׁ לְיוֹסֵף וּמִפְצִיר בּוֹ שֵׁיִחַח אוֹתוֹ לְעֵבֶד בְּמָקוֹם בְּנֵימִין. יְהוּדָה מְסַפֵּר לְיוֹסֵף שֶׁהָיוּ לְאָבִיו שְׁנֵי בָנִים מֵאִשְׁתּוֹ הָאֶהוּבָה וְשֶׁאֶחָד מֵהֶם יָמָת וְאָבִיו עֵדִין מִתְאַבֵּל עָלָיו. "וְלֹא יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק" (מ"ה א') הוּא מִבְּקֵשׁ מִעֲבָדָיו שֶׁיִּשְׁאִירוּ אוֹתוֹ לְבַד עִם אָחִיו. "וַיִּתֵּן אֶת קִלּוֹ בְּבִכְי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פְּרַעֲהַ" (מ"ה ב') יוֹסֵף פּוֹרֵץ בְּבִכְי וּמְסַפֵּר לָהֶם כִּי הוּא יוֹסֵף אָחִיהֶם. יוֹסֵף שׁוֹאֵל הֲאֵם יַעֲקֹב אָבִיהֶם עוֹד בְּחַיִּים וּמִבְּקֵשׁ מֵהֶם שֶׁיִּחְזְרוּ לְכְנָעַן לְהָבִיא אֶת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. אָחִיו שֶׁל יוֹסֵף נִדְהָמִים וְהִמוּמִים. הֵם חוֹשְׁנִים כִּי יוֹסֵף יִרְצֶה לְנַקֵּם בָּהֶם בְּגִלְגַּל שְׁמֹכְרוֹ אוֹתוֹ. אֲךָ יוֹסֵף מְרַגֵּעַ אוֹתָם וְאוֹמֵר לָהֶם כִּי מֵה' הָיָה הַדְּבָר, וְהִנֵּה הוּא הַיּוֹם שֶׁשִּׁיט בְּמִצְרַיִם וְהוּא שֶׁהֲצִיל אוֹתָם מִהָרֶעַב. "כִּי לְמַחְזָה שֶׁלַּחֲנִי ה'..."

יוֹסֵף נוֹשֵׁק לְבְנֵימִין וְלְאָחִיו, וּבְכָל אָרֶץ מִצְרַיִם שׁוֹמְעִים עַל הַמִּפְגֵּשׁ הַמְּרַגֵּשׁ. בְּנֵי יַעֲקֹב חוֹזְרִים לְכְנָעַן וּמְסַפְּרִים לְאָבִיהֶם כִּי יוֹסֵף עוֹדֵנוּ חַי. יַעֲקֹב הַנִּרְגָּשׁ נִעְנֶה לְהַזְמַנֵּת פְּרַעֲהַ וְיוֹסֵף, וּמַחְלִיט לְרַדֵּת לְמִצְרַיִם כְּדִי לִפְגֹּשׁ אֶת יוֹסֵף בְּנוֹ. יוֹסֵף יוֹצֵא לְקִרְאָת יַעֲקֹב אָבִיו, וְכֹאשֵׁר הֵם נִפְגָּשִׁים יוֹסֵף בּוֹכֶה עַל צְוָאוֹ שֶׁל אָבִיו, שֶׁאוֹתוֹ לֹא פָּגַשׁ זֶה 22 שָׁנָה. הָרַעַב בְּאָרֶץ עֵדִין קָשָׁה, וְלָכֵן מְצִיעַ יוֹסֵף לְבְנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ לָגוּר בְּמִצְרַיִם בְּאָרֶץ גֹּשֶׁן שֶׁם יוֹכְלוּ לְהִתְקַיֵּם וְלָרְעוֹת אֶת צֵאֲנָם. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְשַׁתְּקָעִים בְּמִצְרַיִם וְהוֹפְכִים שֵׁם לְעַם רַב.

## "כִּי-אֵין אֶעֱלֶה אֶל-אָבִי"

הפרשה הקודמת מסתיימת כאשר בנימין "נתפס בגניבה" ומתבקש להישאר במצרים, ולא לשוב עם אחיו לכנען. הפרשה שלנו נפתחת בנאום של יהודה אל יוסף ובו הוא מגולל בפניו את הקושי להביא את בנימין למצרים ואת הבטחת האחים להשיבו בשלום לאביו. עוד הוא מתאר את החשש שמא אביהם לא יעמוד בצער של היעלמו של בן נוסף שלו. יהודה מתנדב להישאר במקום בנימין. יוסף שותק כל הנאום. אך אז אומר יהודה:

"כִּי-אֵין אֶעֱלֶה אֶל-אָבִי וְהִנֵּעַר אֵינְנוּ אִתִּי פֶן אֲרֹאֶה בְרַע אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת-אָבִי."  
יוסף השומע את דברי יהודה נשבר: "וְלֹא-יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק" ויוצא מהמקום ופורץ בבכי.



- מדוע ביקש יוסף להשאיר דווקא את בנימין במצרים?
- מה מבקש יהודה מיוסף? מדוע?
- מדוע דווקא ברגע זה של השיחה נשבר יוסף?
- במה השתנה יחס האחים לבני רחל ויעקב מאז מכירת יוסף בבור ועד למפגש הזה במצרים?
- במה השתנה יחס האחים אל אביהם יעקב?



## פרשת ויגש לימוד ושיח



## פרשנות באמנות

- התבוננו בציורו של שאגאל 'יעקב יורד למצרים'. בו נראה יעקב רכוב על הגמל.
- על מה מעידות פניו?
- כיצד נראו לדעתכם בטרם קבל את הבשורה על יוסף החי?

# שיר לשבת:

## תיקונים/ בועז שרעבי



### "בחיים לומדים שיש גם זמן לתיקונים"

האחים של יוסף עושים תיקון.

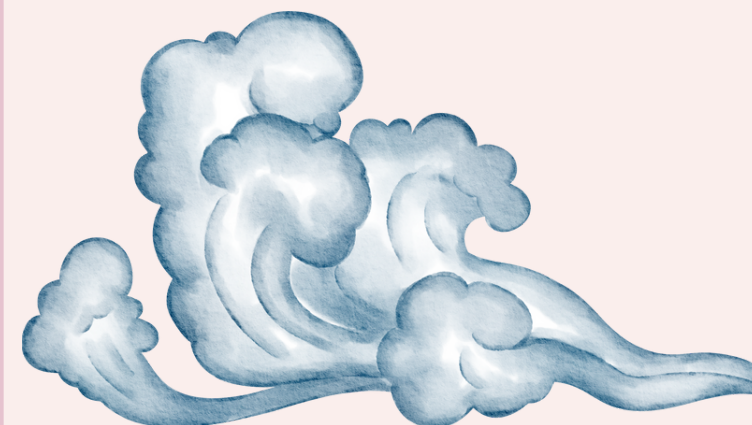
התיקון שלהם הוא מקצה לקצה - לא רק שהם מגוננים על בנימין ודואגים לאביהם, הם גם מוכנים להקריב עצמם עבור אחיהם בנימין.



- מה לדעתכם הביא את האחים למהפך?
- אילו תכונות דרושות כדי להצליח להשתנות כך?
- על אילו רגשות אנו נדרשים להתגבר כשאנו עושים תיקון בדרכנו?
- מה עוזר לי לחזור בי אל דרך הישר ולתקן?

## פרשת ויגש

## שרים יחז



# "מחיים את הרוח"

יעקב התאבל על בנו 'ימים רבים'. לאחר שנים של אבל על יוסף מגיעים האחים ומבשרים ליעקב אביהם כי יוסף לא מת, 'עוד יוסף חי' והוא במצרים. התגלית הזאת מחייה את רוחו של יעקב.

## "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אַבְיָהֶם"

חשבו על יעקב השרוי באבל על יוסף בנו- והרגע בו מתברר לו כי יוסף עודו חי.

- בחרו צבעים המתאימים לתיאור יעקב האבל
- בחרו צבעים המתאימים ליעקב שרוחו מתעוררת לחיים.
- צבעו בהתאם- בצד אחד את יעקב האבל ובצד השני את יעקב הקם לחיים.
- חשבו כיצד לחבר בין שני החלקים- ולתאר את רגע קבלת הבשורה.

## הפרשה ואני: ויגש

- איך אתם מרגישים כשאתם מקבלים בשורה טובה? איזה צבע מתאים לרגע הזה? איזו צורה?
- ציירו וצבעו בהתאם:



## פרשת ויגש יוצרים



## תפילה לשבויים והחטופים

יְהי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּחַזֵּק וְתִשְׁמֹר וְתִנְצֹר אֶת אַחֵינוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַשְּׁבוּיִים וְהַשְּׁבוּיּוֹת, בְּעִבּוֹר שְׁאֲנוּ מִתְּפִלָּלִים בְּעִבּוּרָם. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא רַחֲמִים עָלֵיהֶם, יִשְׁמְרֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֹגֵעַ וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרֹכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֵיהֶם, יוֹצִיאֵם מִחֶשֶׁן וְצִלְמוֹת וְיֹשִׁיבֵם מִהָרָה לְחֵיק מִשְׁפָּחוֹתֵיהֶם, וְנֹאמְרוּ אָמֵן. אַחֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַנְּחֻוּנִים בְּצָרָה וּבִשְׁבִיָּה, הַעוֹמְדִים בֵּין בָּיִם וּבֵין בַּיְצָנָה, הַמְּקוּם יָרִיחַ עָלֵיהֶם, וְיוֹצִיאֵם מִצָּרָה לְרוּחָה, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, וּמִשְׁעֶבֶד לְגֵאֲלָה, הַשְּׁתָא בְּעַגְלָא וּבְזַמָּן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן.

ונתפלל שיזכו בני משפחתם לשובם, כפי ששב יוסף אל אביו יעקב

ותחי רוחם בהם



שבת שלום!